

den sidste Bemærkning, som det ærede Medlem gjorde, skal jeg sige, at jeg egentlig ikke nærer Frygt for Regeringens Bevillingsmyndighed, selv om den bliver opretholdt; jeg tror, at den er bleven benyttet med meget Maadehold, og i de ganske enkelte Tilfælde, hvor der kunde være særlig Anledning til at tilføje en Undtagelse fra Lovbestemmelserne, skal jeg for mit Vedkommende ikke stemme imod, at der gives Udgang dertil, men skal følge det ærede Medlems Ønske i saa Henseende.

Orator: Jeg er aldeles enig med den sidste ærede Taler i, hvad han yttrede i Begyndelsen af sit første Foredrag om, at disse Bestemmelser have et meget ringe Omfang. Jeg haaber heller ikke at det, naar man taler mod disse Forslag, derfor skal antages, at man taler mod Kjøbstadernes Interesser; thi det forekommer mig, at disse Forslag kun i saa ringe Grad kunne være i Kjøbstadernes Interesse, at det maa være omtrent ligegyldigt for disse, enten de vedtages eller ikke. Det er naturligt, at jeg, som har været med til at vedtage Næringsloven, har Interesse for den og nødig ser, at der bliver gjort Forandring i den; og naar derfor disse Forslag ikke have nogen egentlig Betydning, saa maa jeg være Modstander af dem, da jeg i det Hele ikke ønsker Næringsloven forandret. Jeg skal med Hensyn til nogle af Lovforslagets Paragrafer gjøre nogle korte Bemærkninger og da begynde med §. 2, som paalægger Forbrugsforeninger at erhverve Næringsbevis. Det forekommer mig, at, naar man er enig i, at Forbrugsforeninger ere nyttige Foreninger, og naar de kun gaa ud paa at fordele indkøbte Varer mellem Foreningens Medlemmer, kan man billigtvis ikke fordrø noget Næringsbevis af dem. Det er en ganske anden Sag, naar de give sig til at holde Butik og selge til Andre; saa er det kun et Handelsinteressensselskab, som naturligtvis maa være samme Bestemmelser underkastet som andre Handlende, men saalænge en Forbrugsforening indskrænker sig til Fordeling af Varer, saa forekommer det mig, at der ikke bør være Tale om at paalægge den nogenformelt Afgift. Jeg tror desuden, at man har været enig om, at Forbrugsforeninger i det Hele har gjort Gavn, og dersom det er Tilfældet, forekommer det mig naturligt, at man istedetfor at paalægge dem en Byrde snarere bør gjøre, hvad der er muligt, for at støtte dem. — Der er allerede af min ærede Sidemand (Crisfen) talt om Bestemmelsen i §. 5. Jeg kan meget godt fra den Tid, vi vedtog Næringsloven, erindre, at det var os kjært at kunne tage den Bestemmelse, at Ingen skulde kunne drages til Ansvar for det under Haandværks- og Fabrikdrift henhørende Arbejde, som han enten selv eller ved Husfrus og Børns Hjælp udførte. Det forekom os, at vi dog til en vis Grad fyldestgjorde Grundlovens Fordring ved

denne Paragraf, og jeg mener ogsaa, at man maa være meget varsom med at gjøre Forandring deri. Der er foreslaaet to Indskrænkninger, for det Første, at Vedkommende skal have naaet Fuldmyndighedsalderen. Af de i Motiverne anførte Grunde for Paragrafen, og af hvad der er udtalt af den ærede første Taler, ser man jo, at det er Hensynet til de vedkommende Personer, der har foranlediget denne Bestemmelse; man gjør sig til Fornymnder for dem og forudsætter, at de skulle komme i Ulykke, i en daarlig Stilling, naar man lader dem raade sig selv. Dette, tror jeg, er en Betragtning, man maa være kommen bort fra; jeg tror, at vi maa være enige om at lade Folk selv bestemme, om deres Erhverv kan gaa eller ikke. Jeg mener ikke, at det er rigtigt at sige, at netop Myndigheden, at absolut 25 Aars Alderen skal være Skjelsmærket i saa Henseende, saaledes at en Mand først, naar han naer denne Alder, skal kunne bestyre sine Sager selv, medens han tidligere, om det endog er en kort Tid før, skal være usiftet dertil. — Der er talt om Markeder; jeg vil ogsaa indrømme, at jeg er i Tvivl om, hvorvidt egentlig Krammarkeder i Kjøbstadene gjøre nogen Gavn, men jeg tror derimod ikke, vi bør gaa ind paa at ophæve Krammarkederne paa Landet, thi de holdes jo ofte paa Steder, hvorfra der er meget langt til Kjøbstaden; der skal endog, efter hvad jeg har hørt nævne, fra et af de Steder, hvor der holdes Krammarked, være 5 Mil til den nærmeste Kjøbstad. Jeg tror ikke, at der er nogen Grund til at ophæve disse Krammarkeder paa Steder, der ligge saa langt fra Kjøbstaden. De Omboende have jo nemlig en Lettelse ved disse Markeder, idet de der kunne indkøbe en hel Del forskellige Sager og maaste navnlig der affætte deres Huslidsprodukter. — Der er i den samme Paragraf en Bestemmelse om Udskjænkning af Brændevin. Denne Bestemmelse lød anderledes i Næringsloven, nemlig saaledes: „Udskjænkning af Brændevin og andet Værtshushold er i Markedssteder tilladt ogsaa udenbys Folk, som i deres Hjem ere berettigede til saadant Erhverv“, og saa blev der i sin Tid i Folkethinget tilføjet: „samt, hvor Markedet afholdes paa Landet, alle de omboende Beboere“. Hensigten med denne Tilføielse var dengang slet ikke at flette de omboende Folk en Fortjeneste ved Krohold under Markederne, men hvad der foranledigede den, var Hensynet til Nødvendigheden af, at der var Steder, hvor Folk kunde tage ind, naar de kom til Marked. Der er jo Markeder paa Landet, som holdes i et Par Dage, men hvorledes skulle Folk, der komme med deres Varer, kunne faae Nattelegis, naar der ikke er indrømmet de Omboende Ret til at give dem det for Betaling. Ligeledes maa der jo være et Sted, hvor de Markedsføgende for Betaling kunne faae nogen Vederkvæggelse, faae deres Bæste og Bøgne satte ind og i det Hele faae, hvad de behøve. Det var Hensigten med denne Tilføielse at flette dette